

آزمون اختصاصی دوازدهم انسانی

۱۱۰ همدماه ۱۴۰۲ (درف گذاری)

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده ترازى به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.				
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱
عربی، زبان قرآن	۷	۵	۳	۲	۷
فلسفه	۷	۶	۴	۲	۷

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۶۰	مدت پاسخ گویی: ۸۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	علوم و فنون ادبی (۳)	۲۰	۱۱	۳۰	۲۵
۳	جامعه شناسی (۳)	۱۰	۳۱	۴۰	۱۰
۴	عربی، زبان قرآن (۳) و (۲)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵
۵	فلسفه دوازدهم	۱۰	۵۱	۶۰	۱۵

ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

دنباله‌های حسابی
دنباله هندسی
ریشه n ام و توان گویا
صفحه‌های (۶) تا (۹۴)

۱- اگر جمله سوم دنباله‌های حسابی ۲۵ و جمله پنجم آن ۳۱ باشد، جمله دهم آن کدام است؟

- (۱) ۴۵ (۲) ۴۶ (۳) ۴۸ (۴) ۴۹

۲- اگر $13 + 6x, 7x + 2, 3x$ به ترتیب سه جمله متوالی یک دنباله حسابی باشند، مقدار x کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۳- در یک دنباله حسابی $a_1 = 7$ و اختلاف مشترک جملات برابر ۵ است. مجموع سی جمله اول دنباله کدام است؟

- (۱) ۲۳۸۵ (۲) ۲۴۵۵ (۳) ۲۰۱۰ (۴) ۲۲۱۰

۴- در یک دنباله هندسی $\frac{a_6}{a_3} = 64$ و $a_7 = 8$ است. جمله نهم دنباله کدام است؟

- (۱) ۲۱۴ (۲) ۲۱۵ (۳) ۲۱۶ (۴) ۲۱۷

۵- اگر ریشه دوم مثبت عددی $2\sqrt{5}$ باشد، ریشه سوم آن عدد بین کدام دو عدد صحیح قرار دارد؟

- (۱) ۲ و ۳ (۲) ۳ و ۴ (۳) ۴ و ۵ (۴) ۵ و ۶

۶- در یک دنباله هندسی شش جمله‌ای با جملات مثبت، مجموع دو جمله آخر ۱۶ و مجموع دو جمله اول ۸۱ است. مجموع این شش جمله کدام است؟

- (۱) ۱۳۸ (۲) ۱۳۳ (۳) ۱۱۵ (۴) ۱۲۴

۷- حاصل عبارت $A = \frac{1}{16} \left(\frac{1}{4} \times 8^{10} \times 2^2 \times \sqrt[3]{4} \right)$ کدام است؟

- (۱) ۲۳۲ (۲) ۲۳۰ (۳) ۴۱۸ (۴) ۴۲۰

۸- اگر $a > 0$ باشد، بین دو عدد a^6 و a^{12} چه تعداد واسطه هندسی می‌توان قرار داد به طوری که نسبت مشترک دنباله حاصل $\sqrt{a}$ شود؟

- (۱) ۹ (۲) ۱۰ (۳) ۱۱ (۴) ۱۲

۹- در معادله نمایی $4^3 \times 2^{-2x} = \frac{1}{64}$ ، مقدار x کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) ۸ (۳) ۴ (۴) ۱۰

۱۰- حاصل عبارت $\frac{\sqrt{2\sqrt{3}} \times \sqrt[4]{(8^2)^3}}{(\sqrt[4]{27})^3}$ کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) $2\sqrt{3}$ (۳) ۲ (۴) $3\sqrt{2}$

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۵ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن چهاردهم
(دوره معاصر و انقلاب اسلامی)
اختیارات شاعری (۲)، وزنی
اغراق، ایهام و ایهام تناسپ و
کارگاه تحلیل فصل
صفحه‌های ۶۶ تا ۹۴

۱۱- در رابطه با دوره‌های چهارگانه شعر معاصر، کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) دوره اول: از سال ۱۳۰۴ تا ۱۳۲۰ - دوره درخشش علی اسفندیاری - جدال بر سر شعر کهنه و نو
- (۲) دوره دوم: از آغاز حکومت محمدرضا تا ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ - تشکیل اولین کنگره شاعران و نویسندگان - به‌وجود آمدن شعر نو تغزلی
- (۳) دوره سوم: از ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ تا ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ - انتشار اشعار نوگرایان در نشریاتی چون روزگار نو - رواج جریان سمبولیسم اجتماعی
- (۴) دوره چهارم: از سال ۱۳۴۲ تا ۱۳۵۷ - دوره کمال جریان‌های ادبی پیشین - مضمون عمده شعر: نقد اجتماعی

۱۲- همه نویسندگان کدام گزینه، در سبک تلفیقی نثر دوره معاصر جای می‌گیرند؟

- (۱) تقی مدرسی - فریدون توللی - سیمین دانشور - جلال آل احمد
- (۲) محمود اعتمادزاده - جمال میرصادقی - علی محمد افغانی - تقی مدرسی
- (۳) جلال آل احمد - صادق چوبک - فریدون توللی - سیمین دانشور
- (۴) جمال میرصادقی - محمود اعتمادزاده - غلامحسین ساعدی - سیمین دانشور

۱۳- در کدام گزینه به‌ترتیب، نام آثاری دیگر از پدیدآورندگان آثار زیر آمده است؟

«تلخ و شیرین، خواب ارغوانی، سفر ششم، شهری چون بهشت، تنفس صبح»

- (۱) سه‌تار، از این ستاره تا آن ستاره، آینه‌های ناگهان، سووشون، جای پای خون
- (۲) یکی بود یکی نبود، دلاویزتر از سبز، دستور زبان عشق، سووشون، ملاقات در شب آفتابی
- (۳) راه‌آب‌نامه، برآفتن گیسوی تاک، ملاقات در شب آفتابی، آتش خاموش، بی‌بال پریدن
- (۴) دید و بازدید، شهری چون بهشت، ظهور، آتش خاموش، دری به خانه خورشید

۱۴- توضیح نوشته‌شده در مقابل نام کدام شخصیت ادبی، درست است؟

- (۱) پروین اعتصامی: شاعر دوره معاصر است که اوج سخنش، در قطعه‌هایی است که در آن‌ها به شیوه سنایی و انوری توجه دارد و او در قصیده، به سبک امیرخسرو و به روانی سعدی شعر می‌سراید.
- (۲) سید مهدی شجاعی: نویسنده دوره انقلاب است که در رشته ادبیات نمایشی تحصیل کرده و در داستان‌نویسی و ادبیات کودک و نوجوان نیز مهارت دارد. «دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز» از آثار اوست.
- (۳) سید محمدعلی جمال‌زاده: نویسنده دوره انقلاب است که در خانواده‌ای روحانی در اصفهان به دنیا آمد و کلام را به طبع خوانندگان نزدیک می‌کند. «یکی بود، یکی نبود» اثری از اوست.
- (۴) نیما یوشیج: بنیان‌گذار شعر نو است که در قالب، زبان و مضمون شعر کلاسیک تغییراتی را ایجاد کرد. جریان نوگرایی شعری او، با سرایش ققنوس در سال ۱۳۰۱ تثبیت شد.

۱۵- چه تعداد از موارد زیر، از دیدگاه تاریخ ادبیات درست هستند؟

- الف) تقی رفعت، بانو شمس کسمایی، جعفر خامنه‌ای، عبدالرحیم طالبوف و در نهایت، نیما یوشیج، پیشگامان شعر نو هستند.
 ب) نگارش اولین رمان اجتماعی، آغاز نثر داستانی معاصر و نگارش اولین نمایشنامه، همگی در سالی یکسان رخ دادند.
 ج) از ویژگی‌های نثر دوره مقاومت، روی آوردن به داستان بلند و ترجمه آثار داستانی آمریکای لاتین را می‌توان نام برد.
 د) با سپری شدن زمان، شعر نیمایی جای خود را در ادبیات انقلاب باز کرد و مانند قالب‌های سنتی عمومیت پیدا کرد.
 ه) در شعر و نثر دوره انقلاب، در دهه شصت، جایگاه نسل جوان کم‌رنگ‌تر است و اغلب، پیش‌کسوتان در عرصه ادبیات فعالیت داشتند.

یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

۱۶- در کدام گزینه ویژگی شعر اخوان ثالث مشهود نیست؟

- ۱) ای پریشان‌گوی مسکین، پرده دیگر کن / پور داستان جان ز چاه نابردار در نخواهد برد / مُرد، مُرد، او مُرد / داستان پور فرخزاد را سرکن.
 ۲) واندر آن شب نیز گویی، گفت‌وگویی بودشان با هم / من شنیدستم چه می‌گفتند / همچو شب‌های دگر دشنام‌باران کرده هستی را / خسته و فرسوده می‌خفتند.

- ۳) شب در این دشت زمستان زده بی‌همه‌چیز / می‌دوم، برده ز هر باد گرو / چشم‌هایم دو کانون شرار / صف تاریکی شب را شکند.
 ۴) در هرچه هست و نیست / آن پیک ناشناخته می‌خواندم به گوش / خاموش و پرخروش: / آنجا که کار می‌شکند پشت بندگی / رو کن به سوی عشق، / رو کن به سوی چهره خندان زندگی

۱۷- در مصراع نخست بیت زیر، چند واژه «ایهام تناسب» دارد؟

«راستی را در سپاهان خوش بود آواز رود / در میان باغ‌کاران یا کنار زنده‌رود»

یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

۱۸- شاعر در کدام ابیات، از هر دو آرایه «ایهام و ایهام تناسب» بهره جسته است؟

- الف) گلبانگ «سایه» گوش کن ای سرو خوش خرام
 ب) بلبلم، لیک چو گل عهد ببندد با زاغ
 ج) با دم عیسویم گر بنوازی چون نای
 د) هر که شد منکر سودای من و حسن رخت
 کاین سوز دل به ناله هر عندلیب نیست
 من دگر با چه دلی لب به سخن باز کنم
 از دل مرده برآرم دم و اعجاز کنم
 عالم آمد به سر کویت و جاهل بگذشت

ب، ج (۱) الف، د (۲) ب، د (۳) الف، ج (۴)

۱۹- ترتیب آرایه‌های «ایهام، مجاز، کنایه، لف و نشر و تضاد» کدام است؟

- الف) نیست در بند زر و آهن تفاوت زینهار
 ب) دیده‌بانی را به بلبل داد آخر باغبان
 ج) بس بود خاکی که بر سر کرده‌ام در زندگی
 د) کفر و دین را پرده‌دار جلوه معشوق دان
 تا میسر می‌شود در قید مهر و کین مباش
 چشم بدبینی ببند و چشم صاحب‌خانه باش
 بر سر خاکم عمارت گر نباشد گو مباش
 گاه در بیت‌الحرام و گاه در بتخانه باش
 چون قدح سر بر خط تسلیم نه مینا مباش

ب، ه، ج، الف، د (۱) ه، ب، ج، د، الف (۲) ج، ه، د، ب، الف (۳) ب، ج، الف، د، ه (۴)

۲۰- آرایه‌ی مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) بر بوی کنار تو شدم غرق و امید است
 (۲) غلام مردم چشمم که با سیاه‌دلی
 (۳) خیز و بالا بنما ای بت شیرین حرکات
 (۴) بیا که لعل و گهر در نثار مقدم تو
- از موج سرشکم که رساند به کنارم (اغراق، تشبیه)
 هزار قطره بیبارد چو درد دل شمرم (ایهام، استعاره)
 کز سر جان و جهان دست‌فشان برخیزم (واج‌آرایی، کنایه)
 ز کنج خانۀ دل می‌کشم به روزن چشم (لف و نشر، تشبیه)

۲۱- آرایه‌های بیت زیر، کدام‌اند؟

«مهی که راز من از پرده آشکارا کرد

هنوز صورت او زیر پرده پنهان است»

- (۱) استعاره - ایهام - کنایه - تشبیه
 (۲) کنایه - ایهام تناسب - تکرار - متناقض‌نما
 (۳) تضاد - استعاره - کنایه - واج‌آرایی
 (۴) جناس همسان - استعاره - پارادوکس - مجاز

۲۲- در همه‌ی گزینه‌ها یکی از معانی ایهامی، برداشت کنایه‌ای دارد؛ به‌جز:

- (۱) من چراغم کشتنم را حاجت شمشیر نیست
 (۲) پیای بی‌بکش جام و سرگرم باش
 (۳) مرا سرگشتگی نگذاشت بر زانو گذارم سر
 (۴) نیم سنگ فلاخن، لیک دارم بخت ناسازی
- می‌توان افشانند دامانی که بس باشد مرا
 بهل گر بگیرند بی‌کارها
 خوشا منصور کز دار فنا سرمنزلی دارد
 که برگرد سر هر کس که کردم، دورم اندازد

۲۳- در مصراع کدام گزینه، اختیار شاعری قلب به‌کار رفته است؟

- (۱) ای‌زد کوه داد جوانی و ملک
 (۲) شوخی نرگس نگر که پیش تو بشکفت
 (۳) گوید یک چند باز جانب یزدان شناس
 (۴) تویی که از دیرگاه رای خطاکار تو

۲۴- در کدام بیت، سه نوع اختیار وزنی مشهود است؟

- (۱) در خواب بدم مرا خردمندی گفت
 (۲) آدمی فضل بر دگر حیوان
 (۳) ما در این شهر غریبیم و در این ملک فقیر
 (۴) آید خورشیدوار ذره شود بی‌قرار
- کز خواب کسی را گل شادی نشکفت
 به جـوانمردی و ادب دارد
 به کمند تو گرفتار و به دام تو اسیر
 کان رخ همچون بهار از پس پرده مدار

۲۵- در کدام گزینه، اختیارات وزنی به‌کار نرفته است؟

- (۱) آن چنان داده عشق جوش مرا
 (۲) در خروشم ز شور چون دریا
 (۳) اگر تو مرد رهی در طریق عشق رضی
 (۴) بهار عشق دل از دیده مبتلا گردید
- که ز سر رفته عقل و هوش مرا
 نتوان ساختن خموش مرا
 رهی ز میکده نزدیک‌تر بدان به خدا
 هر آن وفا که تو بینی بلاست بر سر ما

۲۶- کدام بیت، فاقد اختیار شاعری است؟

- (۱) گرد فلک گردد هر اختری
زان که بود جنس صفا با صفا
- (۲) بانگ زدم من که دل مست کجا می‌رود
گفت شهنشه خموش جانب ما می‌رود
- (۳) کسی که روی تو بیند نگه به کس نکند
ز عشق سیر نباشد ز عیش بس نکند
- (۴) من نه آن صورت پرستم کز تمنای تو مستم
هوش من دانی که برده‌ست؟ آن که صورت می‌نگارد

۲۷- در کدام بیت، از اختیار وزنی «ابدال»، دو بار استفاده شده است؟

- (۱) عنقا برکرد سر، گفت: کز این طایفه
دست یکی پرحناست جعد یکی پُر خضاب
- (۲) اوّل غسلی بکن زین سوی نیل عَدم
پس به تماشا گذر ز آن سوی مصر بقا
- (۳) با اثر داغشان هر دم سلطان عشق
گویند خاقانیا خاک توأم مرحبا
- (۴) محنت چون خون و گوشت در تنم آمیخته‌ست
تا نشود جان ز تن زو نتوان شد رها

۲۸- در کدام بیت اختیارات شاعری «وزنی» به کار رفته است؟

- (۱) دردم از یار است و درمان نیز هم
دل فدای او شد و جان نیز هم
- (۲) کسی گیرد خطا بر نظم حافظ
که هیچش لطف در گوهر نباشد
- (۳) یکدم غریق بحر خدا شو گمان مبر
کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی
- (۴) حالیا مصلحت وقت در آن می‌بینم
که کشم رخت به میخانه و خوش بنشینم

۲۹- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

- (۱) مکن ای دوست ملامت من سودایی را
که تو روزی نکشیدی غم تنهایی را
- (۲) نمی‌اندیشد از زخم زبان هرکس که مجنون شد
به خار و خس مقید سیل بی‌زهار کی گردد؟
- (۳) من دیوانه را سنگ ملامت شد پروبالی
نگردد سیل تا سنگین سبک رفتار کی گردد؟
- (۴) ملامت را سپر سازیم بر خویش
ملامت عشق را تاج است و افسر

۳۰- مضمون کدام شعر متفاوت است؟

- (۱) هیچ یادت هست / توی تاریکی شب‌های بلند / با سر و سینۀ گل‌های سپید / نیمه‌شب باد غضبناک چه کرد؟
- (۲) ای همه گل‌های از سرما کبود / خنده‌هاتان را که از لب‌ها ربود؟ / مهر هرگز این چنین غمگین نتافت / باغ هرگز این چنین تنها نبود
- (۳) و گر دست محبت سوی کس یازی / به اکراه آورد دست از بغل بیرون / که سرما سخت سوزان است
- (۴) آه در باغ بی‌درختی ما / این تبر را به جای گل که نشانده؟! / چه تبر ازدهایی از دوزخ / که به هر سو دوید و ریشه دواند

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس ششم: قدرت اجتماعی
درس هفتم: نابرابری اجتماعی
درس هشتم: سیاست هویت
صفحه‌های ۵۴ تا ۹۶

۳۱- در ارتباط با مطالعه ارزش‌های سیاسی، راهکار مناسب هر یک از موارد زیر، به ترتیب کدام است؟

- پیشگیری از عدم توجه به معانی فرهنگ‌ها

- مقابله با محافظه‌کاری در رویکرد تبیینی و تفسیری

- پیشگیری از یکسان‌انگاری

(۱) مطالعه جوامع از منظر خودشان - ارزش‌زایی و معنازایی - منحصر کردن علم به علوم تجربی

(۲) استفاده از رویکرد انتقادی - استفاده از رویکرد انتقادی - ارائه ملاکی برای ارزیابی انتقادی فرهنگ‌ها

(۳) مطالعه جوامع از منظر خودشان - توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی - استفاده از رویکرد تفسیری

(۴) استفاده از رویکرد تفسیری - داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی - عدم تعمیم نتایج مطالعات یک فرهنگ به فرهنگ دیگر

۳۲- هر یک از موارد «نابرابری‌های اجتماعی نتیجه نابرابری‌های طبیعی هستند»، «از پیوند دانش و ارزش سخن می‌گوید.» و «ارزش اجتماعی سازمان»

به ترتیب، مربوط به کدام است؟

(۱) مدل کمونیستی - دانش انتقادی - دانش

(۲) مخالفان قشربندی اجتماعی - رویکرد تفهیمی تبیینی - قدرت

(۳) مدل لیبرالی - رویکرد تبیینی - ثروت

(۴) طرفداران قشربندی اجتماعی - دانش انتقادی - دانش

۳۳- در ارتباط با جامعه‌شناسی و مطالعه قدرت، کدام گزینه درست است؟

(۱) در مطالعه جوامع و فرهنگ‌ها از منظر خودشان، غیر ممکن است با مانعی مواجه شویم.

(۲) همواره امکان تعمیم دادن مطالعه و بررسی ویژگی‌های یک فرهنگ به سایر جوامع و ارزیابی آنان با این دیدگاه وجود دارد.

(۳) از منظر جامعه‌شناسی تفسیری، مطالعه علمی ارزش‌هایی مانند سیاست که تماماً مادی و محسوس نیستند، امکان‌پذیر نمی‌باشد.

(۴) اگر علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد که آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببیند و بررسی کند، امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها از دست می‌رود.

۳۴- کدام گزینه روی دیگر عبارت «به حاشیه راندن و حذف هویت‌های انسانی و فرهنگی ناپسند است و مخالفت با این امر ناپسند و مبارزه با آن، ارزشمند

است.» را به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) تنها امکان پیشروی بشر این است که در کثرت‌ها و تفاوت‌ها گم‌گردد و از نسبی‌گرایی سر درآورد و بپذیرد که هیچ ملاکی برای داوری و تشخیص درست و غلط وجود ندارد.

(۲) هویت از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آن‌ها تعریف می‌شود و علاوه بر ثروت و قدرت، هویت و دانش نیز کانون نزاع و کشمکش می‌شوند و در همه عرصه‌ها تنازع و درگیری افزایش می‌یابد.

(۳) تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن به معنای انکار اشتراک و وحدت انسان‌هاست و فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها را از بین می‌برد.

(۴) تکثر و تنوع زبانی، نژادی و قومی، مانع وحدت و همدلی نیست و انسان‌ها را به وحدت و همبستگی رهنمون می‌سازد و برای شناخت افراد از یکدیگر زمینه‌سازی می‌کند.

۳۵- کدام گزینه جدول زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟ (به‌ترتیب حروف الفبا)؟

ب	جامعه‌شناسی انتقادی	ج	د
به رسمیت شناختن گروه‌های به‌حاشیه‌رانده‌شده و حمایت از آنان	الف	دلیل رشد و شکوفایی جهان اسلام	پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه

(۱) معتقد است که خود علم با درست و غلط دانستن و خوب و بد کردن امور سلطه‌گری می‌کند. - چهره‌های متفاوت سیاست هويت - وحدت و کثرت هويت‌ها - همانندسازی

(۲) نمی‌خواهد به این وضعیت تن دهد که داوری ارزش‌ها بیرون از دایره علم صورت گیرد. - چهره‌های متفاوت سیاست هويت - الگوی تعارف - همانندسازی

(۳) سرگذشت دانش همانند سرگذشت قدرت و ثروت، تاریخ سرکوب انسان بوده است. - مدل تکثرگرا - شناخت متقابل هويت‌ها - مدل تکثرگرا
(۴) انتظار دارد علوم اجتماعی با تشخیص و افشای سلطه در مناسبات انسانی به رهایی انسان کمک کند. - وحدت یا کثرت هويت‌ها - وحدت و کثرت هويت‌ها - مدل تکثرگرا

۳۶- به‌ترتیب، کدام گزینه از ویژگی‌های جامعه‌شناسی انتقادی است، اما ویژگی جامعه‌شناسی تفسیری نیست؟

(۱) اغلب معنای کنش و آنچه درون انسان می‌گذرد را نادیده می‌انگارد. - روش مطالعه آن، روش کمی است.
(۲) به نقد سلطه در روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌پردازد. - هدف آن، معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی است.
(۳) برای دفاع از اراده افراد و فرهنگ‌ها معتقد است نباید اراده فرد یا گروهی بر فرد یا گروه دیگری تحمیل شود. - عدالت اجتماعی را تحسین می‌کند و برای گسترش آن راه‌حلهایی تجویز می‌کند.
(۴) در این رویکرد برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معانی نهفته در کنش‌ها راه یافت. - به بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد و زوال آن می‌پردازد.

۳۷- «جدایی دانش از ارزش» و «پیدایش نظریه آمریکایی بومی» به‌ترتیب پیامد چیست؟

(۱) غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی - مطالبه جهان‌شمول گشتن علوم اجتماعی
(۲) تمایز و تقابل دانش و ارزش - نادیده گرفتن هويت اقلیت‌ها
(۳) ایجاد قلمرو تبیین و قلمرو تفسیر - نادیده گرفتن هويت اقلیت‌ها
(۴) غیرعلمی قلمداد شدن داوری درباره ارزش‌ها - تأکید بر تنوع و تکثر هويت‌ها

۳۸- به‌ترتیب، «وجه اشتراک قدرت تبیینی و قدرت تشویقی»، «وسیله جذب اطاعت دیگران» و «علت شکل‌گیری قدرت اجتماعی» کدام است؟

(۱) تغییر نگرش و اعتقاد فرد تابع قدرت - شخصیت - بکارگیری تمام توان خود برای رسیدن به اهداف و مقاصد.
(۲) پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد. - شخصیت - بکارگیری تمام توان خود برای رسیدن به اهداف و مقاصد.
(۳) پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد. - مالکیت - تأثیر بر اراده دیگران برای رسیدن به اهداف خود.
(۴) تغییر نگرش و اعتقاد فرد تابع قدرت - مالکیت - تأثیر بر اراده دیگران برای رسیدن به اهداف خود.

۳۹- به‌ترتیب، هر عبارت مربوط به کدام‌یک از رویکردها به نابرابری می‌باشد؟

- راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.
- جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید.
- قشربندی پدیده‌ای است که در همه زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است.

(۱) مدل لیبرالی - مدل عدالت اجتماعی - مدل کمونیستی
(۲) مدل کمونیستی - مدل لیبرالی - مدل عدالت اجتماعی
(۳) مدل کمونیستی - مدل عدالت اجتماعی - مدل لیبرالی
(۴) مدل لیبرالی - مدل کمونیستی - مدل عدالت اجتماعی

۴۰- به ترتیب، صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارات زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- سیاست هويت، متعلق به دوارن مدرن است.
- همانندسازی سیاستی بود که دولت‌ها برای از بین بردن تفاوت‌های هويتي گروه‌های مختلف و یکسان‌سازی آن‌ها در پیش گرفتند.
- در دوره پسامدرن، هويت از منظر گروه‌های اجتماعی مختلف و توسط آن‌ها، تعریف می‌شود.
- رویکرد همانندسازی، موخر از رویکرد تکثرگرا است.

(۱) غ - ص - ص - غ
(۲) غ - ص - غ - ص
(۳) ص - غ - ص - غ
(۴) ص - غ - غ - ص

عربی، زبان قرآن (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقهعربی (۳)
ثلاث قصص قصيرة
نظام الطبيعة
(درس ۳ + متن درس ۴)
صفحه‌های ۳۷ تا ۵۸عربی (۲)
إزحموا ثلاثاً
لا تقنطوا
درس‌های ۶ و ۷
صفحه‌های ۷۷ تا ۱۰۵

■ ■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۴۱ - ۴۴)

۴۱- ﴿... يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ﴾:

(۱) با دهان‌هایشان چیزی را می‌گویند که در دل‌هایشان وجود ندارد، و خدا به آنچه پنهان می‌شود، آگاه است!

(۲) با دهان‌های خویش چیزی را می‌گویند که در دل‌هایشان نیست، و خداوند به آنچه پنهان می‌کنند دانایتر است!

(۳) با زبان‌های خویش چیزی را می‌گفتند که در قلب‌هایشان نیست، و خداوند به آنچه کتمان می‌کردند، آگاه است!

(۴) با زبان‌هایشان چیزهایی را گفته‌اند که در قلب‌های آن‌ها نیست، و خداوند به چیزهایی که کتمان می‌کنند، دانایتر است!

۴۲- «يَجِبُ عَلَى الَّذِي لَا رَجَاءَ لَهُ لِلنَّجَاحِ النَّظْرَةَ إِلَى كَثِيرٍ مِنَ الْمُعْوِقِينَ كَيْفَ أَثَارُوا إِعْجَابَ الْآخِرِينَ!»:

(۱) کسی که هیچ امیدی به موفقیت ندارد، باید به بسیاری از معلول‌ها بنگرد که چگونه شگفتی دیگران را برانگیختند!

(۲) لازم است بر کسی که اصلاً امیدی به موفقیت ندارد، به معلولان بسیار بنگرد که چگونه دیگران را متعجب نمودند!

(۳) کسی که هیچ امیدی به موفقیت برایش نیست، باید به بسیاری از معلول‌ها نگاه کند که چگونه شگفتی دیگران را برمی‌انگیزند!

(۴) لازم است بر کسی که هیچ امیدی به موفقیت ندارد، نگاه کردن به بسیاری از جانبازان که چگونه توانستند تعجب دیگران را برانگیزند!

۴۳- عَيْنُ الْخَطَا:

(۱) هذه المعوقة أصبحت أعجوبة في عصرها مع أنها كانت عمياء! : این زن معلول در دوره خود شگفت‌انگیز شد با اینکه نابینا بود!

(۲) المؤمن ليأكل من أطعمة ذكر اسم الله عليها ثم يشكره! : مؤمن از غذاهایی که نام خداوند بر آن برده شده می‌خورد سپس از او سپاسگزاری می‌کند!

(۳) كيف صرت رسماً بينما تكون قدمك عضوك الوحيد المتحرك! : چگونه نقاش شدی در حالی که پایت تنها عضو متحرک توست!؟

(۴) من يرحم غنياً افتقر يرحمه الله و تذلّ له الصعاب! : هر کس به ثروتمندی که فقیر شده رحم کند، خدا به او رحم می‌کند و سختی‌ها برایش آسان می‌شوند!

۴۴- «چرا قادر بر انجام سخنرانی در مقابل دانش‌آموزانت نبودی؟!» عَيْنُ الصَّحِيحِ :

(۱) لِمَ لَمْ تَكُنْ قَادِرًا عَلَى إِقَاءِ مُحَاضَرَةِ أَمَامِ الطَّلَابِ!

(۲) لِمَ لَا تَكُونُ قَادِرًا عَلَى أَنْ يُلْقِيَ مُحَاضَرَةَ مُقَابِلِ تَلَامِيذِكَ!

(۳) لِمَ مَا كُنْتَ قَادِرَةً عَلَى إِقَاءِ مُحَاضَرَتِكَ أَمَامَ التَّلَامِيذِ!

(۴) لِمَ لَمْ تَكُونِي قَادِرَةً عَلَى إِقَاءِ مُحَاضَرَةِ أَمَامِ طُلَّابِكَ!

٤٥- عَيْنِ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: « كَانِ الشَّبَابُ يَلْعَبُونَ بِالْكُرَةِ عَلَى الشَّاطِئِ وَ بَعْدَ اللَّعْبِ صَارُوا نَشِيطِينَ! »

- (١) نشيطين: اسم - جمع سالم للمذكر - معرب / خبر «صار» (من الأفعال الناقصة) و منصوب
- (٢) الشَّاطِئِ: اسم - مفرد مذكّر - اسم مكان - معرفة / مجرور بحرف الجرّ؛ على الشَّاطِئِ: جارّ و مجرور
- (٣) الشَّبَابِ: جمع مكسّر (مفردة: شابّ) - اسم فاعل - معرّف بأل - معرب / اسم «كان» و مرفوع بالضمّة
- (٤) يَلْعَبُونَ: مضارع (معناه يدلّ على الماضي الإستمراريّ) - مجرد ثلاثي - لازم / فعل و فاعل؛ خبر «كان» (من الأفعال الناقصة)

٤٦- عَيْنِ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) إِنَّ الْمَزَارِعَ تَعْدَى عَلَى نِظَامِ الطَّبِيعَةِ تَعْدَى الظَّالِمِينَ!
  - (٢) كَلَّ وَعَاءٍ يَضِيقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءَ الْعِلْمِ؛ فَإِنَّهُ يَنْسَبُ!
  - (٣) دَعَتِ الشَّيْمَاءُ قَبِيلَتَهَا إِلَى الْإِسْلَامِ بَعْدَ أَنْ أَعْتَقَهَا النَّبِيُّ (ص)!
  - (٤) عَيْشُ الْحَيَوَانَاتِ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ يُحَقِّقُ إِجَادَةَ التَّوَازُنِ فِي الطَّبِيعَةِ!
- ٤٧- عَيْنِ جَوَاباً يُنَاسِبُ هَذِهِ الْآيَةَ الشَّرِيفَةَ: ﴿ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ﴾

- (١) من طلب شيئاً و جدّ وجد!
- (٢) من توكلّ على الله ذلّت له الصّعاب!
- (٣) أعظم البلاء انقطاع الرجاء!
- (٤) الدّهر يومان يوم لك و يوم عليك!

٤٨- عَيْنِ الْمَضَارِعِ لَا يُتْرَجَمُ مَاضِياً:

- (١) صديقتاي فسلتا لأنّهما لم تستعينا بالصبر!
- (٢) لم نجد سيّارة للوصول إلى الإمتحان في الوقت المحدّد!
- (٣) أكل جدّي أدويةً وصفها له الطّبيب لكنّ حاله لم تتحسن!
- (٤) لم تتوكلون على أولئك الأشخاص و أنتم واقفون على عجزهم!

٤٩- عَيْنِ «كَانَ» جَاءَ فِي مَعْنَى الْمَضَارِعِ:

- (١) إِنَّ الْفَوَاكِهَ كَانَتْ مَصْدَرًا غَنِيًّا مِنَ الْفَيْتَامِينَاتِ الْمَفِيدَةِ لِلْجِسْمِ!
- (٢) نَبِينَا (ص) كَانَ حَلِيمًا وَ يَعْفو عَنِ الَّذِينَ ظَلَمُوهُ!
- (٣) كَانَ الْجَوُّ بَارِدًا جَدًّا فَلَمْ نَقْدِرْ عَلَى الْخُرُوجِ مِنَ الْبَيْتِ!
- (٤) عِنْدَمَا وَصَلْتُ إِلَى الْجَامِعَةِ كَانَتْ أَبْوَابُ الصَّفُوفِ مَغْلُقَةً!

٥٠- عَيْنِ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُسْتَثْنَى مِنْهُ:

- (١) قَبِلَ الطَّلَابُ كُلَّهُمْ كَلَامَ الْمَعْلَمِ إِلَّا الْمُشَاغِبِينَ!
- (٢) لَمْ يُسْمَعِ صَوْتُ فِي الْغُرْفَةِ إِلَّا صَوْتُ هَذَا الطِّفْلِ!
- (٣) مَا كَانَ الْمَعْلَمُونَ يُدْرَسُونَ إِلَّا دُرُوسًا تَقِيدُ الطَّلَابَ!
- (٤) لَا يَزُورُ الزَّائِرُ فِي سَفَرِهِ مَكَانًا إِلَّا مَقْبَرَةً قَصَدَ زِيَارَتَهَا!

درس‌های هفتم تا نهم +
درس دهم؛ دوره میانی
صفحه‌های ۵۲ تا ۸۶

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۵۱- از نظر فلاسفه الهی آن جنبه از انسان که می‌تواند به مرتبه عقول برسد، ... انسان است که ...

- ۱) ذات - با گذر از سطح استدلال و برهان، تنها به شهود حقایق می‌پردازد.
- ۲) روح - نمی‌توان گفت تعلق نسبت به ماده و جسم در آن باقی می‌ماند.
- ۳) ذات - نمی‌توان گفت تعلق نسبت به ماده و جسم در آن باقی می‌ماند.
- ۴) روح - با گذر از سطح استدلال و برهان، تنها به شهود حقایق می‌پردازد.

۵۲- از چه جهت فرانسویس بیکن از فیلسوفان خواست که از بت‌هایی که فلاسفه قدیم برای ما ساخته‌اند، دست بردارند؟

- ۱) رد استدلال عقلی محض و مستقل از تجربه
- ۲) توجه به کارکرد شناخت تجربی در سعادت بشر
- ۳) مخالفت با تقسیم‌بندی عقل به انواع نظری و عملی
- ۴) قرار گرفتن مسیر رنسانس در تقابل با معارف دینی

۵۳- چرا از نظر فیلسوفان الهی عقل انسان پرتویی از عقول مجرد است؟

- ۱) عقل انسان از همان جا آمده و به همان جا نیز باز خواهد گشت. ۲) عقل انسان در امور مجرد از ماده می‌اندیشد و استدلال می‌کند.
- ۳) عقل انسان توانایی ساخت قیاس منطقی را دارد. ۴) عقل انسان قادر است مفاهیم کلی بسازد.

۵۴- کدام گزینه درباره عقل از نظر فیلسوفان مسلمان صحیح است؟

- ۱) عقل قوه‌ای با روشی واحد است که به ادراک حقایق نائل می‌شود.
- ۲) اساس اعتقاد و آیین درست، براهین عقلی مشترک هستند.
- ۳) عقل در تفسیر و فهم آیات و روایات نقشی در مقام منبع معرفت دارد.
- ۴) عقل به صورت بالقوه در همگان هست و باید تحقق بالفعل یابد.

۵۵- کدام عبارت مورد اعتقاد فیلسوفان مسلمان نیست؟

- ۱) عقل و دین و ذوق، همگی راه‌های اطمینان‌بخش دستیابی به حقیقت‌اند.
- ۲) علم شهودی که عارفان به آن باور دارند، دانشی حقیقی و استوار است.
- ۳) این‌گونه نیست که وظیفه عقل خدمت به دین و تأیید شناخت وحیانی باشد.
- ۴) وقتی عقل به درستی حرکت کند، به همان نتیجه‌ای می‌رسد که دین آن را معرفی می‌کند.

۵۶- به اعتقاد فارابی، در مدینه فاضله، حق تقدم برای تصدی مقام ریاست در صورت ... و هدف اصلی جامعه در اندیشه فارابی همان ... می‌باشد.

- (۱) اتصال دائمی با ملک وحی - هدایت جامعه به سوی سعادت دنیا و آخرت
- (۲) اتصال دائمی با ملک وحی - برقراری نظام عدل و مساوات میان افراد
- (۳) صیانت دائمی خویش از لغزش‌ها - تناسب فعل و تدبیر زعییم مدینه با نوامیس نشأت‌گرفته از وحی
- (۴) صیانت دائمی خویش از لغزش‌ها - اداره جامعه براساس مصالح افراد با هدف تأمین سعادت

۵۷- کدام گزینه در مورد نظریه فارابی در باب فلسفه سیاسی صحیح است؟

- (۱) نظریه سیاسی فارابی، به‌عنوان یک فیلسوف مشائی، نزدیک به نظریه ارسطو است.
  - (۲) این نظریه حاصل اندیشه‌ورزی او در سیاست و معاشرت با سیاسیون زمان است.
  - (۳) بر پایه مجبور بودن انسان به زندگی اجتماعی، یا اصطلاحاً مدنی بالطبع بودن او استوار است.
  - (۴) محل تمایز مدینه فاضله با سایر اجتماعات را در هم‌راستا بودن با مسیر سعادت انسان می‌داند.
- ۵۸- کدام اثر شیخ‌الرئیس به بیشتر زبان‌های دنیا ترجمه شده است؟ و کدام اثر در حمله غزنویان به اصفهان به غارت رفت؟

- (۱) شفا - دانشنامه علایی
- (۲) نجات - انصاف
- (۳) اشارات و تنبیهات - قانون
- (۴) انصاف - شفا

۵۹- براساس طبیعت‌شناسی ابن‌سینا، کدام گزینه درست می‌باشد؟

- (۱) پدیده‌هایی مانند طوفان و سونامی که موجب بر هم خوردن موقت نظم طبیعت می‌شوند، نهایتاً موجب رسیدن به کمال و هدف غایی طبیعت است و شر و بدی محسوب نمی‌شود.
- (۲) حرکت هر شیء براساس ذات و طبیعت و میل درونی آن شیء انجام می‌شود؛ یعنی عامل شکل‌گیری طبیعت و ذات اشیا، حرکت شیء به سوی هدف و مقصد خاص آن است.
- (۳) با دید جزئی می‌توان پی برد که اتفاقات ناگوار مثل خشک شدن برگ درختان یا مرگ برخی جانداران نیز در نهایت خیر و کمال طبیعت محسوب می‌شوند.
- (۴) طبیعت از لطف و عنایت خداوند به‌وجود آمده و به‌همین دلیل نظام احسن یعنی بهترین نظام ممکن را تحقق می‌بخشد و درست به‌همین دلیل هیچ‌گونه شر و بدی در آن راه ندارد.

۶۰- از دیدگاه سهروردی به چه دلیل مراد از ریاست بر جامعه، ریاست از راه قهر و غلبه نیست؟

- (۱) حکیمی که غرق در تأله بوده و در بحث نیز استاد باشد، خلیفه و جانشین خداست؛ پس نیازی به قهر و غلبه نیست.
- (۲) جهان هیچ‌گاه از وجود چنین حکیمی خالی نیست.
- (۳) گاهی اوقات ممکن است حکیم متأله در ظاهر حاکم باشد، گاهی نیز این ریاست به‌طور نهانی است.
- (۴) برای مقام خلافت ضروری است که امور و حقایق بی‌واسطه از حق تعالی دریافت شوند.

پاسخ نامه

دوازدهم اسفندی (پرفکنداری)

۱۱۰ خردادماه ۱۴۰۲

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داریها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

مدد آورندگان آزمون

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	محمد حمیدی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	یاسین مهدیان	یاسین مهدیان	مهتاب شیرازی	فریبا رئوفی
عربی زبان قرآن	آیدین مصطفی زاده	آیدین مصطفی زاده	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
جامعه‌شناسی	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	آرش مرتضایی‌فر	سجاد حقیقی‌پور
فلسفه دوازدهم	صادق پاپری	صادق پاپری	امیرحسین کاروین	سوگند بیگلری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	امیرحسین کاروین
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(معمربین)

$$a_3 = 25, a_5 = 31$$

$$\Rightarrow d = \frac{31 - 25}{5 - 3} = \frac{6}{2} = 3$$

$$a_3 = 25 \Rightarrow a_1 + 2 \times 3 = 25 \Rightarrow a_1 = 19$$

$$\Rightarrow a_{10} = 19 + 9 \times 3 = 19 + 27 = 46$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۸)

۲- گزینه «۳»

(معمربین)

میانگین حسابی $\rightarrow 2(7x) = 6x + 13 + 3x + 2$

$$\Rightarrow 14x = 9x + 15 \Rightarrow 5x = 15 \Rightarrow x = 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۸)

۳- گزینه «۱»

(معمربین)

$$S_n = \frac{n}{2} [2a_1 + (n-1)d]$$

$$\Rightarrow S_{30} = \frac{30}{2} (2 \times 7 + 29 \times 5) = 15 \times (14 + 145)$$

$$= 15 \times 159 = 2385$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۲)

۴- گزینه «۴»

(معمربین)

$$\frac{a_6}{a_3} = \frac{a_1 r^5}{a_1 r^2} = r^3 = 64 \Rightarrow r = 4$$

$$a_2 = a_1 r \xrightarrow{r=4} 8 = a_1 \times 4 \Rightarrow a_1 = 2$$

$$\Rightarrow a_9 = a_1 r^8 = 2 \times 4^8 = 2 \times (2^2)^8 = 2 \times 2^{16} = 2^{17}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفطی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۸)

۵- گزینه «۱»

(عمیرضا سیوری)

عدد مورد نظر را a فرض کرده، خواهیم داشت:

$$\sqrt{a} = 2\sqrt{5} \xrightarrow{\text{بمربع}} a = 20$$

$$2^3 < 20 < 3^3 \Rightarrow \sqrt[3]{2^3} < \sqrt[3]{20} < \sqrt[3]{3^3} \Rightarrow 2 < \sqrt[3]{20} < 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۶- گزینه «۲»

(علیرضا عبیدی)

با توجه به مجموع جملات داده شده داریم:

$$a_1 + a_2 + a_3 + a_4 + a_5 + a_6 = ?$$

$$a_3 + a_4 = a_1 r^2 + a_1 r^3 = a_1 r^2 (1+r)$$

$$a_1 + a_2 = a_1 (1+r)$$

$$a_5 + a_6 = a_1 r^4 (1+r)$$

$$\Rightarrow (a_3 + a_4)^2 = (a_1 + a_2)(a_5 + a_6) = 81 \times 16$$

$$\Rightarrow a_3 + a_4 = \sqrt{81 \times 16} = \sqrt{81} \times \sqrt{16} = 9 \times 4$$

$$\Rightarrow a_3 + a_4 = 36$$

$$\Rightarrow a_1 + a_2 + a_3 + a_4 + a_5 + a_6 = 81 + 36 + 16 = 133$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفطی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۵)

۷- گزینه «۱»

(امیر زراتروز)

با ساده کردن هر عبارت داریم:

$$A = \sqrt[3]{2^2} \times 2^3 \times (2^3)^{10} \times \left(\frac{1}{2^4}\right)^{-\frac{1}{2}}$$

$$= 2^{\frac{2}{3}} \times 2^3 \times 2^{30} \times (2^4)^{\frac{1}{4}} = 2^{\frac{2}{3} + 3 + 30 + 1} = 2^{37}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۱- گزینه «۳» (یاسین مهریان)

انتشار اشعار نوگرایان در نشریاتی چون روزگار نو و سخن، مربوط به دوره دوم است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۱۲- گزینه «۴» (یاسین مهریان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «فریدون توللی» از شاعران دوره معاصر است.

گزینه «۲»: «علی محمد افغانی» از نویسندگان دوره مقاومت است.

گزینه «۳»: «صادق چوبک» از نویسندگان نسل اول است و «فریدون توللی» از شاعران دوره معاصر می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۳)

۱۳- گزینه «۳» (کتاب آبی پیمانهای)

آثار محمدعلی جمال‌زاده: تلخ و شیرین، راه‌آب‌نامه، یکی بود یکی نبود

آثار سید علی موسوی گرمارودی: خواب ارغوانی، برآشفتن گیسوی تاک، صدای سبز، گوشواره عرش

آثار علی مؤذنی: سفر ششم، ملاقات در شب آفتابی، ظهور، دلاویزتر از سبز

آثار سیمین دانشور: شهری چون بهشت، آتش خاموش، سووشون

آثار قیصر امین‌پور: تنفس صبح، بی‌بال پریدن، آیین‌های ناگهان، ظهر روز دهم، دستور زبان عشق، در کوچه آفتاب، طوفان در پرانتز، سنت و نوآوری در شعر معاصر

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۴، ۷۷، ۷۸ و ۸۰)

۱۴- گزینه «۲» (یاسین مهریان)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پروین در قصیده، به سبک ناصرخسرو و به روانی سعدی شعر می‌سراید.

گزینه «۳»: جمال‌زاده، نویسنده دوره معاصر است.

گزینه «۴»: جریان نوگرایی شعری نیما با سرایش ققنوس در سال ۱۳۱۶ تثبیت شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۰، ۷۱، ۷۳ و ۸۰)

۸- گزینه «۳»

(امد رضا ذاکر زاده)

با توجه به دنباله هندسی بودن دنباله داریم:

$$r^{m+1} = \frac{b}{a} \Rightarrow (\sqrt{a})^{m+1} = \frac{a^{12}}{a^6}$$

$$\Rightarrow (\sqrt{a})^{m+1} = a^6$$

$$\xrightarrow{\text{به توان ۲}} a^{m+1} = a^{12} \Rightarrow m+1=12 \Rightarrow m=11$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۷۴ تا ۸۵)

۹- گزینه «۱»

(علیرضا عبری)

با ساده کردن معادله داده شده داریم:

$$4^3 \times 2^{-2x} = \frac{1}{64}$$

$$(2^2)^3 \times 2^{-2x} = \frac{1}{2^6}$$

$$2^6 \times 2^{-2x} = 2^{-6} \Rightarrow 2^{6-2x} = 2^{-6} \Rightarrow 6-2x = -6$$

$$\Rightarrow 6+6 = 2x$$

$$\Rightarrow 12 = 2x$$

$$\Rightarrow 6 = x$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۱۰- گزینه «۳»

(نسترن صمدی)

با ساده کردن رادیکال‌ها داریم:

$$\frac{\sqrt{2\sqrt{3}} \times \sqrt[4]{(8^2)^{\frac{1}{3}}}}{(\sqrt[4]{27})^{\frac{1}{3}}} = \frac{\sqrt{\sqrt{2^2 \times 3}} \times \sqrt[4]{(2^3)^{\frac{1}{3}}}}{(\sqrt[4]{3^3})^{\frac{1}{3}}} =$$

$$\frac{\sqrt{2^2 \times 3} \times \sqrt[4]{2^2}}{\frac{3}{(3^4)^{\frac{1}{3}}}} = \frac{(2^2 \times 3)^{\frac{1}{2}} \times 2^{\frac{1}{2}}}{\frac{1}{3^4}} = \frac{2^{\frac{1}{2}} \times 3^{\frac{1}{2}} \times 2^{\frac{1}{2}}}{\frac{1}{3^4}} = 2$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

۱۵- گزینه «۱»

(یاسین معریان)

فقط مورد «ب» درست است.

تشریح سایر موارد:

«الف»: عبدالرحیم طالبوف «مربوط به این دسته نیست و از نویسندگان دوره معاصر است.

«ج»: از ویژگی‌های نثر دوره مقاومت، روی آوردن به داستان کوتاه است.

«د»: با سپری شدن زمان، شعر نیمایی با مقیاسی محدود، در شعر انقلاب جای خود را باز کرد؛ البته بدون اینکه مثل قالب‌های سنتی عمومیت پیدا کند.

«ه»: بر خلاف شعر، در داستان نویسی دهه شصت، جایگاه نسل جوان کم‌رنگ‌تر است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۹، ۷۳، ۷۷ و ۷۸)

۱۶- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

«شیوه بیان روایی و داستانی، باستان‌گرایی و به‌کارگیری برخی از ویژگی‌های واژگانی و نحوی سبک خراسانی و استفاده از زبان نمادین» از ویژگی‌های شعر مهدی اخوان ثالث است که در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» یافت می‌شود:

گزینه «۱»: بیان روایی و داستانی و حماسی

گزینه «۲»: باستان‌گرایی (شنیدستم - می‌خفتند)

گزینه «۳»: زبان نمادین (شب و زمستان نماد ظلم و ستم و استبداد و خفقان حاکم بر جامعه عصر شاعر هستند).

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۷۲)

۱۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

«راست»: ۱- حقیقی و درست ۲- نام مقامی از سرود، که با «آواز رود» تناسب دارد.

«سپاهان»: ۱- شهر اصفهان ۲- نام مقامی از سرود، که با «آواز رود» تناسب دارد.

«آواز»: ۱- نغمه و صدا ۲- هر یک از دستگاه‌های موسیقی که با «رود» تناسب دارد.

«رود»: ۱- نوعی ساز ۲- رودخانه، که با «زنده‌رود» تناسب دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برید معنوی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۸- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در بیت «ب»، «با چه دلی» ایهام دارد: ۱- با چه علاقه‌ای ۲- با چه جرأتی / «باز» ایهام تناسب دارد: ۱- گشوده ۲- پرندۀ باز شکاری که در این معنا کاربرد نداشته ولی با «بلبل» و «زاغ» تناسب دارد. / در بیت «ج»، «بنوازی» ایهام دارد: ۱- دلجویی کنی ۲- آهنگ بزنی / «دم» ایهام تناسب دارد. همچنین در این بیت کلمه «نای» نیز ایهام تناسب دارد.

در بیت «الف» تنها در کلمات «ناله» و «سایه» ایهام تناسب وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برید معنوی، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

۱۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

بیت «ب»: ایهام: بدبینی: ۱- بدگمانی ۲- بینایی ضعیف (بد دیدن)

بیت «ه»: مجاز: «خط» مجاز از حکم

بیت «ج»: کنایه: خاک بر سر کردن

بیت «الف»: لف و نشر: زر: لف ۱، آهن: لف ۲، مهر: نشر ۱، کین: نشر ۲

بیت «د»: تضاد: «کفر» و «دین»، «بیت‌الحرام» و «بتخانه»

(علوم و فنون ادبی، بیان و برید، ترکیبی)

۲۰- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

بیت، فاقد آرایه لف و نشر است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اغراق (موج سرشک) - تشبیه (موج سرشک)

گزینه «۲»: ایهام: سیاه‌دلی: بی‌رحمی - دل سیاه‌رنگ (سیاهی مردمک چشم) / استعاره: مردم (به سبب سیاه‌دلی)

گزینه «۳»: واج‌آرایی مصوت بلند «ا» / کنایه: از سر چیز برخواستن: دل کندن و عدم توجه به آن

(علوم و فنون ادبی، بیان و برید، ترکیبی)

۲۱- گزینه ۳»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۰، با تغییر)

تضاد: «آشکارا» و «پنهان» / استعاره: «مه» استعاره از معشوق است. / کنایه: «در پرده پنهان بودن» / واج آرایبی در صامت «ر» و مصوت بلند «ا»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۲۲- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«دار فنا» ایهام دارد: ۱- داری که منصور به آن آویخته شد. ۲- دنیا، اما کنایه ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «دامن افشاندن»: ۱- حرکت دادن دامن که سبب خاموشی است ۲- کنایه: روی برگرداندن

گزینه ۲: «سرگرم باش»: ۱- در معنای حقیقی خودش که همان گرم شدن سر است. ۲- مشغول بودن

گزینه ۴: «گرد سر هر کس گشتن»: ۱- گرد سر چرخیدن ۲- احترام و هواداری کسی

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

۲۳- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در رکن اول این مصراع که بر وزن «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن» سروده شده است، اختیار شاعری قلب به کار رفته است. (یعنی به جای «مفتعلن»، از «مفاعلن» استفاده شده است).

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۶)

۲۴- گزینه ۱»

(یاسین مهریان)

وزن بیت: مفعول مفاعیل مفاعیل فعل / انواع اختیارات وزنی به کار رفته در بیت: ۱- ابدال در هجای «دی» در مصراع اول، ۲- بلندبودن هجای پایان هر دو مصراع، ۳- قلب در رکن دوم مصراع اول

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «۱- آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در مصراع اول، ۲- ابدال در رکن آخر مصراع دوم

گزینه ۳: «۱- آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در مصراع اول، ۲- بلندبودن هجای پایان هر دو مصراع

گزینه ۴: «۱- ابدال در رکن اول مصراع اول، ۲- بلندبودن هجای پایان هر دو مصراع

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۲۵- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ءَ	گر	تَ	مر	دِ	رَ	هی	در
U	-	U	-	U	U	-	-
رَ	هی	ز	می	ک	دِ	نز	دی
طَ	ری	قِ	عش	قِ	رَ	ضی	
U	-	U	-	U	U	-	
ک	تر	مَ	دا	بَ	خُ	دا	

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «۱- آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن در مصراع اول

گزینه ۲: «۲- آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن و ابدال در مصراع اول

گزینه ۴: «۴- ابدال و بلند بودن هجای پایانی در مصراع اول

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۲۶- گزینه ۳»

(یاسین مهریان)

در این بیت، هیچ کدام از اختیارات شاعری زبانی و وزنی مشهود نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «۱- ابدال در هجای «د» در مصراع اول

گزینه ۲: «۲- بلندبودن هجای پایان مصراع (نیم مصراع): «موش» در واژه «خموش»

گزینه ۴: «۴- حذف همزه در «برده‌ست آن»

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۲۷- گزینه «۳»

(کنکور قاجار از کشور ۱۸)

در رکن سوم مصراع اول و رکن اول مصراع دوم، شاعر به جای «مفتعلن» از «مفعولن» استفاده کرده است.

فاعلن			مفتعلن		
شان	غ	دا	ر	ث	ء
-	U	-	U	U	-
-	U	-	-	-	-
یا	ن	قا	خا	* ید	گو
فاعلن			مفتعلن		

فاعلن			مفعولن		
عشق	ن	طا	سَلَد	* دَم	هر
-	U	-	-	-	-
-	U	-	-	U U	-
با	حَ	مَر	ءَم	تُ	خا
فاعلن			مفتعلن		

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»:

عند	قا	بَر	کَر	د	سَر
-	-	-	-	U	-
-	U U	-	-	U	-
دَسَد	تِ پِ	کِ	پُر	حَ	ناست
گف	ت	ک	زین	طا	ی
-	U	U	-	-	U
-	U	U	-	-	U
جَع	دِ	پِ	کِ	پُر	خَ ضاب

در هجای دوم مصراع اول، به جای دو هجای کوتاه، یک هجای بلند آمده است.

گزینه «۲»:

ءَو	ول	غُسَد	لِی	بُ	کُن
-	-	-	-	U	-
-	UU	-	-	U	-
پس	بِ تَ	ما	شا	گُ	ذر

زین	سو	ی	نی	ل	عَ دَم
-	U	U	-	U	-
-	U	U	-	U	-
زان	سو	ی	مص	ر	بَ قا

در هجای دوم مصراع اول، به جای دو هجای کوتاه، یک هجای بلند آمده است.

گزینه «۴»:

مح	نت	چُن	خو	ن	گوشت
-	-	-	-	U	-
-	UU	-	-	U	-
تا	نَ شَ	ود	جان	ز	تن
در	ت	ن	ما	می	خ
-	U	U	-	-	U
-	U	U	-	-	U
زو	نَ	تَ	وان	شد	رَ ها

در هجای دوم مصراع اول، یک هجای بلند، به جای دو هجای کوتاه آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۱۵)

۲۸- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

استفاده از «فاعلاتن» در رکن اول به جای «فعلاتن»، از جمله اختیارات وزنی است؛ در سایر گزینه‌ها اختیار وزنی وجود ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۲۹- گزینه «۱»

(کنکور قاجار از کشور ۹۹)

در ابیات گزینه‌های «۳» و «۴»، عاشق، ملامت دیگران را برای خود امر خوبی می‌داند (پر و بال در گزینه «۳» و سپر در گزینه «۴»). در بیت گزینه «۲» هم، زخم زبان (ملامت) بر عاشق بی‌تأثیر است، اما در بیت گزینه «۱»، عاشق تقاضا دارد که ملامت نشنود، زیرا دوست ملامت‌گر او مانند عاشق، غم تنهایی را نچشیده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، ترکیبی)

۳۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌ای)

مضمون گزینه «۳»، «بی‌مهری به یکدیگر» است؛ در حالی که در سه گزینه دیگر، عاملی ظالم باعث آسیب به زیبایی‌ها و لذت‌ها شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۳)

۳۱- گزینه «۴»

(ممبر ابراهیم سلیمانی)

- در مطالعه جوامع و فرهنگ‌ها ممکن است معنای پدیده‌های اجتماعی و سیاسی در آن فرهنگ‌ها را به درستی دریافت نکنیم. برای جلوگیری از این خطا باید بکوشیم جوامع و فرهنگ‌های دیگر را از منظر خودشان مطالعه کنیم؛ یعنی با رویکرد تفسیری به بررسی آن‌ها بپردازیم.

- جامعه‌شناسی انتقادی، یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به ویژه در عرصه سیاست و قدرت را ضروری می‌داند و دست شستن از این آرمان بزرگ را مرگ سیاست و بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کند.

- جوامع و فرهنگ‌ها همانند طبیعت نیستند و ما نمی‌توانیم نتایجی را که از مطالعه و بررسی یک جامعه به دست آورده‌ایم، به همه جوامع دیگر تعمیم بدهیم مثلاً نمی‌توانیم نتایجی را که از مطالعه جوامع غربی به دست می‌آوریم، به جوامع دیگر که با جهان غرب تفاوت دارند تعمیم دهیم.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۷)

۳۲- گزینه «۴»

(الوا رضایی)

عبارت اول: طرفداران قشربندی اجتماعی (مدل لیبرالی)، چنین می‌پندارند که نابرابری‌های اجتماعی نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

عبارت دوم: در نگاه تبیینی از جدایی ارزش و دانش سخن گفته می‌شد، اما دانش انتقادی از پیوند دانش و ارزش سخن می‌گوید. (رد گزینه‌های ۲ و ۳).
عبارت سوم:

منابع یا عوامل قدرت	ابزار اعمال قدرت	ارزش‌های اجتماعی
شخصیت	تنبیهی	قدرت
مالکیت	تشویقی	ثروت
سازمان	اقتناعی	دانش

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۶۲، ۷۴ و ۷۹)

۳۳- گزینه «۴»

(ارغوان عبدالملکی)

تشریح عبارات نادرست:

گزینه «۱»: در مطالعه جوامع و فرهنگ‌ها از منظر خودشان با مشکل دیگری مواجه می‌شویم: تعدد و تنوع فرهنگ‌ها و جوامع معاصر و قدیمی، علوم اجتماعی را درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر و تمام‌نشدنی می‌سازد.

گزینه «۲»: جوامع و فرهنگ‌ها همانند طبیعت نیستند و ما نمی‌توانیم نتایجی را که از مطالعه و بررسی یک جامعه به دست آورده‌ایم، به همه جوامع دیگر تعمیم بدهیم.

گزینه «۳»: جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علوم تجربی که صرفاً موضوعات مادی و محسوس را مطالعه می‌کند، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را که تماماً مادی و محسوس نیستند، قابل مطالعه علمی نمی‌داند.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۳۴- گزینه «۳»

(آزیتا بیدرقی)

عبارت مربوط به دوران سیاست هویت و مدل تکثرگراست؛ بی‌شک به حاشیه راندن و حذف هویت‌های انسانی و فرهنگی ناپسند و مخالفت با این امر ناپسند و مبارزه با آن، ارزشمند است. اما این سکه روی دیگری هم دارد. گاهی تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن به معنای انکار اشتراک و وحدت انسان‌هاست و فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها را از بین می‌برد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه ۹۴)

۳۵- گزینه «۲»

(آزیتا بیدرقی)

الف: جامعه‌شناسی انتقادی ریشه در رویکرد تفسیری دارد ولی به دنبال ملاک‌هایی برای داوری علمی درباره ارزش‌ها و هنجارها است و نمی‌خواهد به این وضعیت تن دهد که داوری ارزش‌ها، بیرون از دایره علم صورت گیرد.
ب: سیاست هویت می‌تواند دو چهره پیدا کند: یا به صورت افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها تأکید می‌کند و سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می‌شود و یا گروه‌های به حاشیه رانده شده را به رسمیت می‌شناسد و از آنان حمایت می‌کند.

ج: رشد و شکوفایی جهان اسلام از قرن سوم و چهارم هجری نیز به دلیل پیروی از این الگو (الگوی تعارف) و احترامی بود که اقوام مختلف در جهان اسلام برای یکدیگر قائل بودند.

د: همانندسازی به معنای پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه بود؛ به‌گونه‌ای که همه گروه‌ها همسان شوند.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۸، ۹۱ تا ۹۳)

۳۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنکور قارچ از کشور ۱۴۰۰)

رویکرد انتقادی، برای دفاع از اراده افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها معتقد است، نباید اراده فرد یا گروهی بر فرد یا گروه دیگری تحمیل شود یا فرهنگی از گستره جغرافیایی و محدوده تاریخی خود فراتر رود و بر فرهنگ دیگری اعمال سلطه کند؛ همچنین این رویکرد صرفاً به توصیف و تبیین تبعیض نژادی در جوامع نمی‌پردازد بلکه آن را تقبیح و از آن انتقاد می‌کند و یا عدالت اجتماعی را تحسین می‌کند و برای گسترش آن راه‌حلهایی تجویز می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابر اجتماعی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۳۷- گزینه «۱»

(الله ففیری)

غلبه رویکرد تبیینی در جامعه‌شناسی موجب می‌شد که کار دآوری درباره ارزش‌ها خارج از قلمرو علوم اجتماعی قرار گیرد و غیرعلمی قلمداد شود. این اعتقاد با عنوان جدایی دانش از ارزش بیان می‌شد.

هیچ فرهنگ و هویتی نمی‌پسندد که موضوع نظریه‌هایی باشد که در زمینه فرهنگی و تاریخی دیگری شکل گرفته‌اند و هر گروه، جامعه و فرهنگی می‌خواهد از چشم خودش به خود بنگرد. پیدایش نظریه‌هایی چون نظریه آمریکایی بومی نیز نتیجه چنین مطالبه و درخواستی است. این گروه‌ها می‌گویند علوم اجتماعی تا به امروز دانشی جهان‌شمول نبوده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۷۹ و ۹۴)

۳۸- گزینه «۳»

(کوثر شاه‌حسینی)

- وجه مشترک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی این است که در هر دو، پیروی‌کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد.
- مالکیت (ثروت و درآمد) وسیله جذب اطاعت دیگران است.
- قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود، بتواند بر اراده دیگران اثر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۳۹- گزینه «۳»

(کوثر شاه‌حسینی)

رویکرد اول (مدل لیبرالی): این جامعه‌شناسان طرفدار قشربندی اجتماعی هستند و معتقدند که از گذشته تا حال، هیچ جامعه‌ای بدون قشربندی اجتماعی نبوده است یعنی قشربندی پدیده‌ای است که در همه زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است.

رویکرد دوم (مدل کمونیستی): در این رویکرد، نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود اما به دلیل اینکه انگیزه رقابت از بین می‌رود، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

رویکرد سوم (مدل عدالت اجتماعی): در رویکرد عادلانه، مالکیت خصوصی لغو نمی‌شود اما جامعه وظیفه دارد امکان رقابت را برای همگان فراهم کند و نقطه شروع رقابت را یکسان نماید.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۸)

۴۰- گزینه «۱»

(کوثر شاه‌حسینی)

تشریح عبارات نادرست:

- سیاست هویت، محصول دوران پسامدرن است.
- همانندسازی، مدل رایج سیاست‌گذاری در دوران مدرن و تکثرگرا، مدل سیاست‌گذاری دوره پسامدرن است. پس همانندسازی بر رویکرد تکثرگرا تقدم دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۰)

عربی، زبان قرآن (۳) و (۲)

۴۱- گزینه «۲»

(آیرین مصطفی زاده)

«يقولون»: می گویند (رد گزینه های ۳ و ۴) / «بأفواههم»: با دهان هایشان - زبان هایشان / «ما ليس في قلوبهم»: چیزی را که در قلب هایشان نیست / «أعلم»: آگاه تر، داناتر (رد گزینه های ۱ و ۳) / «بما يكتُمون»: با آنچه پنهان می کنند (رد گزینه های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۴۲- گزینه «۱»

(مرتضی کاظم شیروری)

«يجبُ علي»: لازم است بر، باید / «لا رجاءَ له»: هیچ امیدی ندارد / «النظرة»: نگاه کردن، بنگرد، گاهی مصدر به اقتضای جمله می تواند به صورت فعل ترجمه شود (رد گزینه ۲) / «إلى كثيرٍ من المعوقين»: به بسیاری از معلول ها، جانبازان (رد گزینه ۲) / «كيف أناروا»: چگونه برانگیختند (رد گزینه های ۳ و ۴) (ضمناً در گزینه «۴» کلمه «توانستند» اضافی ترجمه شده است)

(ترجمه)

۴۳- گزینه «۲»

(کاظم غلامی)

«ليأكل» در اینجا فعل امر بوده و به صورت «باید بخورد» ترجمه می شود.

(ترجمه)

۴۴- گزینه «۴»

(الوه مسیح فواه)

«دانش آموزانت»: تلامیذک، طلباک (رد گزینه های ۱ و ۳) / «قادر نبودی» را به دو شکل (ما + ماضی: ما کنت قادرة) و یا (لم + مضارع: لم تكن قادراً؛ لم تكونی قادرة) می توان نوشت (رد گزینه ۲) / در ضمن در گزینه «۳»، ضمیر در «محاضرتک» اضافه است.

(ترجمه)

۴۵- گزینه «۲»

(سید ممدعلی مرتضوی)

در گزینه «۲»، «اسم مکان» نادرست است. دقت کنید «الشاطئ» اگرچه معنی مکانی دارد، اما وزن مناسب برای اسم مکان را ندارد. اسم مکان بر وزن های «مَفْعَل، مَفْعَل، مَفْعَلَة» می آید.

(تعلیل صرفی و اعراب)

۴۶- گزینه «۱»

(آیرین مصطفی زاده)

به معنای «مزارع: کشتزارها» و «مزارع: کشاورز» دقت کنید. با توجه به معنای عبارت، «مزارع» صحیح است؛ همچنین «نظام» صحیح است.

(فیض حرکات)

۴۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای)

مفهوم آیه صورت سؤال و عبارت گزینه «۱» این است که انسان تنها با تلاش و کوشش است که به اهداف خودش دست می یابد.

(مفهوم)

۴۸- گزینه «۴»

(اولی بریی - ابور)

در گزینه «۴»، کلمه پرسشی «لِمَ» (لماذا) به معنای «برای چه» بر سر فعل مضارع آمده و تغییری نیز در آخر مضارع ایجاد نکرده است، پس معنای مضارع هم تغییر نمی کند.

ترجمه عبارت: «برای چه بر آن اشخاص تکیه می کنید درحالی که شما بر ناتوانی آنان آگاه هستید؟!»

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: «لِمَ» بر سر فعل مضارع آمده است و معنای آن را ماضی منفی کرده است.

گزینه «۲»: «لِمَ» معنای مضارع را تبدیل به ماضی منفی کرده است.

گزینه «۳»: «لِمَ» معنای مضارع را ماضی منفی کرده است.

(قواعد فعل)

۴۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

«کان» وقتی معنای مضارع دارد که در مورد امور ثابت و مستقل از زمان به کار رفته باشد. مانند عبارتی که در گزینه «۱» آمده است: «میوه‌ها منبعی سرشار از ویتامین‌های مفید برای جسم هستند.» در سایر گزینه‌ها «کان» در معنای ماضی به کار رفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: پیامبر ما (ص) بردبار بود و از کسانی که به او ستم کرده بودند می‌گذشت.

گزینه «۳»: هوا بسیار سرد بود و نتوانستیم از خانه خارج شویم.

گزینه «۴»: وقتی به دانشگاه رسیدم درهای کلاس‌ها بسته بودند.

(قواعد فعل)

۵۰- گزینه «۳»

(نویز امساک)

در این گزینه قبل از کلمه «إِلَّا» مستثنی‌منه (مفعول جمله) ذکر نشده، بنابراین با اسلوب حصر روبه‌رو هستیم. در سایر گزینه‌ها: «الطَّلَاب، صوت و مکاناً» مستثنی‌منه هستند.

(استثناء)

فلسفه دوازدهم

۵۱- گزینه «۲»

(نیم پواهری)

فیلسوفان الهی معتقدند که روح (رد گزینه‌های ۱ و ۳) هر انسانی نیز استعداد رسیدن به مرتبه‌ای از عقل به‌عنوان یک حقیقت متعالی را دارد؛ یعنی می‌تواند با تهذیب نفس به مرتبه‌ای برسد که کاملاً از ماده و جسم مجرد باشد که در عین حال که از قوه استدلال برخوردار است (این‌گونه نیست که استدلال و برهان را کنار بگذارد و تنها قادر به شهود باشد / رد گزینه‌های ۱ و ۴)، همچون فرشتگان، بسیاری از حقایق را شهود کند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۵۲- گزینه «۲»

(نیم پواهری)

فرانسیس بیکن که روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می‌دانست، از فیلسوفان خواست که از بت‌هایی که فلاسفه قدیم برای ما ساخته‌اند، دست بردارند و بیش از گذشته به آنچه از طریق تجربه به دست می‌آید، تکیه کنند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۷)

۵۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

فیلسوفان الهی قوه استدلال را مرتبه نازل و پایین عقل مجرد می‌شمارند و می‌گویند توانایی بشر در ساختن مفاهیم کلی، پرتویی از همان عقل مجرد است که در وجود هر انسانی وجود دارد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۶۳)

۵۴- گزینه «۴»

(نیم پواهری)

فارابی و ابن‌سینا می‌گویند: «عقل در هنگام تولد به صورت یک استعداد است که باید تربیت شود تا رشد کند و بالفعل شود.»

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: عقل روش‌های متفاوتی مانند استدلال تجربی، تمثیل و برهان عقلی محض دارد که همه این روش‌ها در محدوده و جایگاه خود معتبر و قابل استفاده هستند.

گزینه «۲»: این استدلال عقلی برای سطوح مختلف جامعه متفاوت است و حجت و دلیل هر کس به اندازه توان و قدرت فکری او می‌باشد.

گزینه «۳»: اینکه ما به کمک عقل در آیات قرآن می‌اندیشیم و با این تفکر و تدبیر، به معارف قرآن پی می‌بریم، نقش عقل در مقام یک ابزار است، نه منبع دانش.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۴ تا ۶۶)

۵۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

نکته این سؤال این است که جملاتی که بیانگر یک رابطه عرضی بین ابزارهای معرفت‌اند، نادرست‌اند. اینکه فلاسفه مسلمان همه ابزارها را معتبر می‌دانند به این معنا نیست که هر کدام از این ابزارها مستقلاً راه خودشان را

گزینه «۳»: مدنی بالطبع بودن انسان اولین مبنای فارابی در ورود به مباحث اجتماعی و فلسفه سیاسی است. مدنی بالطبع بودن انسان به این معناست که انسان بر حسب فطرت و طبع خود به جامعه گرایش دارد و می‌خواهد با هم‌نوعان خویش زندگی کند. البته این موضوع بدین معنا نیست که او مجبور است در اجتماع زندگی کند.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷)

۵۸- گزینه «۲»

(صادق پاپری)

کتاب «نجات» بیانی مختصر در فلسفه ابن‌سینا است و به بیشتر زبان‌های دنیا ترجمه شده است و «انصاف» در حمله غزنویان به اصفهان به غارت رفته و تنها چند جزء آن باقی مانده است.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۰)

۵۹- گزینه «۴»

(صادق پاپری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این پدیده‌ها موجب بر هم خوردن نظم طبیعت نمی‌شوند چرا که طبیعت نظام احسن است و نظم آن همیشه پابرجاست. گزینه «۲»: عامل حرکت شیء به سوی هدف و مقصد خاص آن، طبیعت و ذات شیء است نه برعکس.

گزینه «۳»: تنها با دید کلی‌نگر می‌توان پی برد که این پدیده‌های ناگوار خیر و کمال طبیعت‌اند، هرچند که در ظاهر این پدیده‌ها امر منفی تلقی می‌شوند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۶۰- گزینه «۳»

(صادق پاپری)

به گفته سهروردی «البته مراد من از این ریاست، ریاست از راه قهر و غلبه نیست، بلکه گاه باشد که امام تأله در ظاهر حاکم باشد و گاه به‌طور نهانی...»

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۵)

.....

.....

.....

.....

بروند و با هر کدام بتوان جداگانه به معرفت غایی رسید. مثلاً کسی با راه حس برود، کسی با شهود و ... منظور این است که هر کدام از این ابزارها در جای خود کاربرد دارند و مؤید و یاری‌دهنده یکدیگر هستند و همگی باید به‌کار گرفته شوند، نه اینکه همگی جداگانه راه‌هایی برای دستیابی به حقیقت‌اند. پس گزینه «۱» نادرست و جواب مناسب سؤال است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۵۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

فارابی معتقد بود رئیس مدینه فاضله، راهبر مردم به سوی سعادت است که دارای «اتصال دائمی با ملک وحی» است. به نظر فارابی، هدف اصلی جامعه و مدینه، سعادت در دنیا و آخرت است.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۶)

۵۷- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

از نظر فارابی سعادت و کمال انسان، به زندگی او در جامعه وابسته است و به همین جهت هدف اصلی جامعه باید سعادت انسان در دنیا و آخرت باشد. بر همین اساس بهترین مدینه‌ها از نظر او شهری است که مردم آن به اموری مشغول هستند و به فضایی آراسته‌اند که مجموعه مدینه را به سوی سعادت می‌برد و چنین جامعه‌ای از نظر فارابی «مدینه فاضله» است. بنابراین تفاوت مدینه فاضله با سایر شهرها و اجتماعات، هم‌راستا بودن آن با سعادت انسان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فارابی یک فیلسوف مشائی است و اساساً پایه‌گذار حکمت مشاء در عالم اسلام است و به همین جهت او را بعد از ارسطو که معلم اول لقب دارد، معلم دوم یا ثانی نام نهاده‌اند. اما با این وجود نظریه وی در باب فلسفه سیاسی نزدیک به نظر افلاطون است نه ارسطو.

گزینه «۲»: فارابی هرگز مشاغل سیاسی را نپذیرفت و با اهل سیاست معاشرت نداشت. اما درباره سیاست بسیار اندیشید و آثاری در این زمینه نوشت.

